

Szám: 2-3/34/1955.

7. Ker. Pl.
3
A MINÓSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉNEK

34. sz. PARANCSA.

Budapest, 1955. július 7.

Az elmúlt napokban ellenőriztem az I. határőrkerület és néhány alegységének munkáját. Személyes tapasztalat alapján megállapítottam, hogy a kerület személyi állománya ért el bizonyos eredményeket a határőrszolgálat megjavítása, a katonai és politikai kiképzés, a nevelő munka terén. A kerület tiszti állománya tudásban, tapasztalatban az utóbbi időben fejlődött. A tiszthelyettesi állomány rendelkezik mindazon alaptulajdonságokkal, melyeket felhasználva kiváló segítői, támaszai lehetnek a tiszteknek a harcosok kiképzésében, nevelésében, a szolgálati kötelek végrehajtásában. A határőrök túlnyomó nagy többsége alapján megfelel azoknak a követelményeknek, melyek államhatárunk a rendkívül fontos szakaszán rájuk hárulnak.

Megállapítottam azonban, hogy a javulás, a fejlődés rendkívül lassú. A kerület általános helyzete javult, a határőrizet színvonala még nem felel meg a követelményeknek, különösen akkor, ha figyelembe vesszük a nyugati, osztrák határszakasz őrzésének fontosságát azt, hogy az I. határőrkerület Népköztársaságunk államhatárain belül az egyik legfontosabb, legaktívabb irány.

A legfontosabb, legjelentősebb hibák és hiányosságok a következők:

- 1./ Az utóbbi időben megnőtt a büntetlen határsértések száma, főleg az országból kifelé, s igen gyakran a határsávban, a határ közelében élő ellenséges személyek közül. A kerületparancsnokság, a zászlóaljparancsnokságok, valamint az őrsök még nem folytatnak megfelelő eredményes harcot a büntetlen határsértések megakadályozására.
- 2./ A felderítő munka színvonala nem kielégítő. Rendkívül elmaradott, főleg a külső, határontuli felderítés. A határontuli ügynökség másfél esztendő alatt lényegében komoly, jelentős adatot nem hozott, a határsértések megelőzését nem segítette elő. A felderítő szervek munkájára még mindig rányomja a bélyegét a gyakran felszínes, mennyiségi munka. Nem fordítanak kellő gondot az ügynökség minőségére, helyes tartására, nevelésére, céltudatos felhasználására. Bár a kerület parancsnoka és felderítő osztályvezetője ismeri a kerület operatív helyzetét, mégis a határsértések szempontjából egy sor fontos irányban nem rendelkeznek megfelelő hálózattal, a határsértők fontos közlekedési iránya, csatornája nincs megfelelően átfogva.
- 3./ A kerület személyi állományának fegyelmi helyzete az utóbbi hónapokban nem javult, hanem több tekintetben romlott. A kerület politikai, erkölcsi állapotában számos nyugtalanító, káros jelenség tapasztalható. Nemrégben három határőr hazatérülést követett el. Egyesek átbeszélnek a határon, ellenséges röplapokat rejtegetnek, határon túl élő személyektől

különböző tárgyakat fogadnak el. Gyakran előfordulnak destruktív, sőt ellenséges kijelentések. Mindez arra mutat, hogy a személyi állomány, főleg a harcosok körében több helyen érvényesül az ellenséges befolyás.

Ezen legalapvetőbb hibák és hiányosságok okai a következők:

- 1./ A szolgálat megszervezését főleg az őrsökön nem előzi meg a helyzeti adatok gondos, mindenre kiterjedő, alapos elemzése s ennek hiányában az elhatározások, az erők elosztására a feladatok meghatározására gyakran hiányosak.

Nem használják még fel az összes lehetőségeket annak érdekében, hogy a határőrizet első vonalát, ezen belül a legfőbb irányokat maximális erővel és eszközökkel őrizzék. Egyes parancsnokok ahelyett, hogy az összes meglévő lehetőségeket maradéktalanul felhasználnák, a büntetlen határsértéseket "létszámhiánnyal" magyarázzák.

- 2./ Az elkövetett büntetlen határsértéseknél szinte kivétel nélkül megállapítható, hogy a járőrök gyakran megszegik a szolgálati utasítást, nem a kijelölt pontra mennek, szolgálati helyüket elhagyják, társalognak, dohányoznak, elalszanak, stb. Megállapítható, hogy a járőrök ébertelensége, a szolgálati vétségek nagy száma rendkívül sok kárt okoz a határőrizetnek, népi demokratikus államunknak.

- 3./ Komoly hibák és hiányosságok vannak a személyi állomány katonai és politikai kiképzése és nevelése terén. A politikai oktatás és nevelés sok tekintetben bürokratikus, sablonos, el van szakadva az élettől, nincs kellően összekapcsolva a hazánkban folyó szocialista építő munkával, népi demokráciánk belső életének, valamint a nemzetközi helyzet alakulásának aktuális napi kérdéseivel. Nem veszi kellően figyelembe a helyi területi sajátosságokat, nem elég egyszerű és érthető, a sokszor viszonylag alacsony előképzettséggel rendelkező harcosok számára. Nem elég sokoldalú, nem elég élő és eleven.

Még nem valósult meg, hogy a személyi állomány nevelése, politikai öntudatának, kulturális ismereteinek növelése az egész tiszti állomány elsőrendű, mindennapos kötelessége. A tisztek nagyrésze még keveset tartózkodik a harcosok között, nem folytatnak velük egyszerű, de politikailag rendkívül hasznos beszélgetéseket.

Az őrsökön folyó kulturális nevelő munka rendkívül elhanyagolt. A könyvtárak kicsik, nem kapják meg folyamatosan a legújabb kiadványokat. A kulturszobák berendezése rendkívül hiányos. Nincsenek benne a szocialista építőmunkát ábrázoló képek, grafikonok, jelmondatok, stb.

A személyi állomány körében nem dolgozták fel kielégítően Pártunk Központi Vezetőségének márciusi határozatát, ezért azt elsősorban a harcosok, de a tisztek egyrésze is csak gyengén ismeri. Pedig a Központi Vezetőség márciusi határozatának gondos, színvonalas feldolgozása, az egész személyi állománnyal való megértetése az alapja annak, hogy a Határőrségnél meglévő hibák és hiányosságok mielőbb megszűnjenek.

- 4./ A kerület személyi állományának nagyrésze párttag és tagjelölt, mégsem tapasztalható eléggé a pártszervezetek motorikus ereje, lendülete, a kommunisták példamutatása. A parancsnokok, sőt még a kerület politikai osztálya sem támaszkodik megfelelően a pártaktivára. A pártaktiva viszonylag kicsi, csak kampányszerűen használják fel ahelyett, hogy szilárdan és állandóan támaszkodnának a kerület előtt álló összes feladatok megoldásában a pártaktivára.
A politikai helyettesek közül számosan elhanyagolják a párt- és DISZ.-szervezetek irányítását, egyszóval a kerület kommunista parancsnokainak nagyrésze még mindig akarva-akaratlanul, de lebecsüli a pártszervezetek erejét, ezzel saját magát fosztja meg a munka megjavításával kapcsolatos legfontosabb lehetőségtől.
- 5./ Az őrsparancsnokok és politikai helyettesek gyenge munkája következtében a járőrparancsnokok szerepe, jelentősége a határőrizet, a szolgálat ellátásában nem érvényesül kellően.
- 6./ Az őrsök szervezésére vonatkozó utasítás, az állománytábla pontosan meghatározza az őrsök szervezeti felépítését; a személyi állományt rajokba osztja be. A Határőrizeti Utasítás meghatározza a rajparancsnokok szerepét, feladatát, jelentőségét. Ennek ellenére a rajok sokhelyen nem léteznek, szétestek, a harcosok gyakran nem tudják, ki a rajparancsnokuk, stb. A parancsnokok, a tisztek még nem értették meg, hogy a raj a legkisebb, egyik legjelentősebb, nélkülözhetetlen al egység. Nem ismerték még fel a rajparancsnokok rendkívül fontos szerepét, a harcosok nevelésében, a katonás rend és fegyelem megteremtésében, a szolgálat ellátásában.
- 7./ A zászlóaljparancsnokok és parancsnokságok szerepe, jelentősége az őrsök munkájának irányításában és ellenőrzésében nem érvényesül kellően. A kerületparancsnokság gyakran a zászlóaljparancsnokságokat mellőzve, azok feje felett intézkedik, az őrsök felé.
- 8./ A felderítő munka irányítása és ellenőrzése még mindig nem vált a parancsnokok munkamódszerévé. Sok őrsparancsnok még egyáltalán nem tart közvetlen hálózatot.
- 9./ A hazafias helyi lakossággal, ipari üzemekkel, termelőszövetkezetek, állami gazdaságok, gép- és traktorállomások dolgozóival a kapcsolat még nem kielégítő.
- 10./ A kerületparancsnokság nem ismeri pontosan a személyi állomány szociális összetételét a harcosok elosztásánál nem veszi figyelembe, hogy az alegységeknél céltudatosan legyenek elosztva a párttagok, a nagyüzemi munkások, kik az alegységek kollektívájának a gerincét képezik.
- 11./ A Határőrség kerületparancsnoksága és a BM. megyei főosztálya, a zászlóaljparancsnokságok és a BM. járási osztályok, valamint a határőr őrsök és a rendőrőrsök között nincs meg a szükséges operatív gyakorlati együttműködés, illetve az együttműködés még nem elég rendszeres, nem elég gyümölcsöző.
- 12./ A laktanyák belső életében, a személyi állomány öltözködésében, külalakjában nem eléggé érvényesül a Szabályzat szerinti katonás rend és fegyelem.

13./ A harcosok fellépése gyakran pongyola, katonátlan, ami első sorban azzal függ össze, hogy a törzsekben és az őrsökön elmulasztják az előírt alakfi foglalkozások megtartását.

A felsorolt alapvető hibák és hiányosságok kiküszöbölése érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

- 1./ hogy az I. határőrkerület parancsnoka és politikai osztályvezetője a helyszíni ellenőrzésem során feltárt és ezen parancsomban megjelölt hibákat és hiányosságokat - melyek a határőrszolgálatban, a személyi állomány katonai és politikai nevelésében fennállanak - szüntessék meg és 1955. szeptember 1-ig a végrehajtást nekem jelentsék.
- 2./ A Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnoka, Politikai Csoportfőnöke és Törzsparancsnoka dolgozzon ki részletes intézkedési tervet a katonai rend és fegyelem megerősítésére, melyben megjelölik úgy a parancsnokok, mint a politikai tisztek számára az ezzel kapcsolatos feladatokat. A tervezetet hozzám jóváhagyásra 1955. július hó 31-ig terjesszék fel.
- 3./ A Határőrség és Belső Karhatalom Politikai Csoportfőnöke az I. határőrkerület ellenőrzésének tapasztalatai, valamint más határőr és karhatalmi egységek ellenőrzésének tapasztalatai alapján dolgozzon ki javaslatot a személyi állomány körében végzett katonai és politikai nevelő munka megjavítására és azt hozzám 1955. július hó 31-ig jóváhagyásra terjessze fel.
- 4./ A Határőrség és Belső Karhatalom Politikai Csoportfőnöke mérje fel és hozzám tegyen javaslatot, milyen anyagi, pénzeszközök szükségesek ahhoz, hogy a Határőrség és Belső Karhatalom egységeinél, alegységeinél biztosítsák a kulturszobák megfelelő berendezését, a szocialista, kulturális nevelő munkát és azt hozzám 1955. július hó 31-ig jóváhagyásra terjessze fel.
- 5./ A Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnoka dolgozzon ki javaslatot a járőrparancsnokok szerepének növelésére, a járőrparancsnokok kinevezésének rendjére. A javaslatot 1955. július hó 31-ig hozzám terjessze fel.
- 6./ A Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnokság Felderítő Osztályának vezetője nyújtson közvetlen segítséget az I. határőrkerület felderítő szervei munkájának megjavításához, biztosítsa, hogy 1955. végéig megfelelő mennyiségű és színvonalú külső és belső hálózattal rendelkezzen a kerület.
- 7./ A Belügyminisztérium Titkárságának Ellenőrzési osztálya a Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnoksággal közösen ellenőrizze néhány megyei főosztály és határőrkerület operatív együttműködését, kiindulva abból, milyen közös intézkedéseket tesznek a büntetlen határsértések megakadályozására. Az ellenőrzést 1955. augusztus 15-ig hajtsák végre és az ellenőrzés tapasztalatait ezen időpontig nekem jelentsék.
- 8./ A Határőrség kerületparancsnokai, politikai osztályvezetői, önálló zászlóaljparancsnokai s politikai helyettesei ezen

parancsom alapján tanulmányozzák saját kerületük, zászlóaljuk helyzetét, vizsgálják meg, hogy az itt ismertetett hibák, hiányosságok saját egységeiknél mennyiben tapasztalhatók és tegyék meg a szükséges intézkedéseket azok kiküszöbölésére. A megtett intézkedésekről 1955. július hó 31-ig a Határőrség és Belső Karhatalom Parancsnokához tegyenek jelentést.

- 9./ A csapatok és alegységek parancsnokai tegyenek megfelelő intézkedéseket a rajparancsnokok szerepének megerősítésére, a határőrizetben a személyi állomány harci és politikai kiképzésében teremtsék meg számukra ehhez a megfelelő feltételeket és állandóan gondoskodjanak arról, hogy a rajparancsnokok katonai és politikai tudása növekedjék.
- 10./ A parancsnokok és politikai tisztek erősítsék meg a személyi állomány nevelésében a határőrizet iránti felelősséget, a Párt, a Haza, a Szovjetunió iránti hűséget és szeretetet. A Katonai Eskü feltétlen megtartását, az ellenség elleni kárlelhetetlen gyűlöletet,

PIROS IÁSZLÓ s.k.
államvédelmi altábornagy
a Magyar Népköztársaság Belügyminisztere

Kapják: Miniszterhelyettes elvtársak,
Hör. és BKH. Pk.
BKH. Ho. pk.
Hör. ker. és ö. zj. pk-ok.
BM. Titkárság,
III. Főc. és
Szem. főc. vezetője.

Gépelte: Sz. L. né.

